

۱۱. جنبش مقاومت اسلامی حماس برآمده از شاخه فلسطینی اخوان المسلمین است که با تأثیرپذیری غیرمستقیم از انقلاب اسلامی ایران و تأثیرپذیری مستقیم از شکل‌گیری جنبش جهاد اسلامی و برآمدن اسلام سیاسی در فلسطین و در پرتو رویارویی مدرسه سنتی اخوان با چالش‌ها و پرسش‌های جدید برآمده از این تحولات و همچنین تداوم اشغال فلسطین و خواسته عمومی ملت فلسطین برای مقاومت در برابر اشغال در سال ۱۹۸۷ تأسیس شده و رشد کرده و خود به نماد تحولاتی در مدرسه سنتی اخوان تبدیل شده است.

۱۲. میثاق حماس (۱۸ اوت ۱۹۸۸) «اسلام را مبنا و راه‌رو» جنبش معرفی کرده و تأکید می‌کند: «فکار و مفاهیم و تصورات خود را درباره خلقت، زندگی و انسان از اسلام گرفته و در اقدامات خود به آن رجوع می‌کند» (ماده ۱). همچنین ماده ۲ همین میثاق به صراحت این جنبش را «بالی از بال‌های اخوان المسلمین در فلسطین» و جنبش مادر اخوان را «تشکیلاتی جهانی و بزرگ‌ترین جنبش اسلامی معاصر» معرفی می‌کند.^۶

۱۳. از سوی دیگر، حماس محصول ترکیب ایده‌های اسلامی و اخوانی با مفاهیم ملی فلسطینی و مقاومت در برابر اشغال است که با یک جهش از روش اصلاحی و گام به گام اخوان به جنبشی انقلابی و جهادی بر اساس شرایط و اولویت‌های مردم فلسطین و اشغال این کشور تبدیل شده است. مقاومت همه‌جانبه در برابر اسرائیل و تلاش برای رهایی فلسطین از اشغال صهیونیستی هسته مرکزی فکری و سیاسی این جنبش بوده و اولویت همه موضوعات دیگر در پرتو آن تنظیم و بازتنظیم می‌شود.^۸

۱۴. بر همین اساس، حماس در سند تعریفی خود با چهارگانه استراتژی جنبش را در رویارویی با اشغال فلسطین چنین برمی‌شمارد:

۱. ملت فلسطین هدف نخست اشغال صهیونیستی است و بر همین اساس بار سنگین مقاومت در برابر اشغال در درجه نخست بردوش اوست. از این رو، حماس برای بسیج توانایی‌های این ملت و هدایت آن در جهت پایداری و مقاومت در برابر دشمن غاصب کوشش می‌کند.

۲. عرصه رویارویی با دشمن صهیونیستی فلسطین است و دیگر عرصه‌های عربی و اسلامی عرصه یاری و همراهی با ملت فلسطین به‌ویژه در جنبه‌های سیاسی و رسانه‌ای و مالی است. اما رویارویی خونین با دشمن صهیونیستی تنها در خاک مبارک

فلسطین انجام می‌شود که در گذر قرن‌ها با خون پاک شهیدان عطرآگین شده است. ۳. ضروری است رویارویی با دشمن و مقاومت در برابر او در فلسطین تا رسیدن به پیروزی و آزادی ادامه یابد و جهاد در راه خدا شیوه‌ما در رویارویی با دشمن است و جنگ و ضربه‌زدن به نیروها و امکانات ارتش دشمن در رأس روش‌های مقاومت است.

۴. اقدام سیاسی، در نگاه ملت، یکی از ابزارهای جهاد برضد دشمن صهیونیستی است که هدف آن تقویت جهاد و پایداری ملت فلسطین در رویارویی با اشغال صهیونیستی و بسیج توانایی‌های ملت ما و امت عربی و اسلامی برای یاری فلسطین و دفاع از حقوق مردم ما و توضیح این مسئله عدالت‌خواهانه به جامعه بین‌المللی است.^۹

۱۵. جنبش حماس در «سند اصول و سیاست‌های کلی» (۱ می ۲۰۱۷) اشاره به پیوند خود با اخوان المسلمین را با توجه به فضای ضد اخوانی پس از کودتای مصر و اعلام تروریستی بودن جنبش اخوان حذف کرد، اما همچون میثاق و سند تعریفی قبلی حماس را به صراحت جنبشی برای آزادی سرزمین فلسطین معرفی کرده است: «جنبش مقاومت اسلامی حماس جنبشی آزادی‌بخش، مقاومتی، ملی فلسطینی و اسلامی است که هدف آن آزادسازی فلسطین و مبارزه با پروژه صهیونیسم است و مرجعیت آن از نظر خاستگاه‌ها، اهداف، ابزارها و فعالیت‌ها اسلام است.» (ماده ۱)^{۱۰}

بر اساس همین سند، «جنبش حماس اسلام را دربرگیرنده همه جنبه‌های زندگی و مناسب برای همه زمان‌ها و مکان‌ها و دارای روح اعتدال و میانه‌روی می‌داند و ایمان دارد که اسلام دین صلح و تسامح است و پیروان ادیان آسمانی در سایه آن در امنیت و آرامش زندگی می‌کنند. حماس همچنین ایمان دارد که فلسطین همواره نمونه بارزی از هم‌زیستی، تسامح و خلاقیت تمدنی بوده و خواهد بود.» (ماده ۸) همچنین این سند در ماده ۹ تأکید می‌کند: «حماس بر آن است که پیام اسلام دربرگیرنده ارزش‌های حق، عدالت، آزادی و کرامت بوده و تمامی شیوه‌های ظلم و ستم را حرام اعلام کرده است. اسلام ظالم را با هر دین، قومیت، جنسیت و ملیتی که داشته باشد مجرم می‌داند و مخالف تمامی شیوه‌های افرافی‌گری، تعصبات دینی، قومیتی و فرقه‌ای است و به پیروان خود توصیه می‌کند که با تجاوزگری مقابله کرده و مظلومان را یاری کنند و آنان را به بخشش و فداکاری در راه دفاع از عزت و کرامت، سرزمین، ملت و مقدسات خود تشویق می‌کند.»

